

DOE MEE!

PADDENSTOELENWANDELING IN BORNEM – KAAS-EN WIJNAVOND IN WICHELEN – KOM SPELEN OP DE VAAG! – VOGELS TELLEN IN BERLARE – MET DE MILIEUBOOT HET WATER OP IN DENDERMONDE – BEZOEK DE SIGMA WERKEN IN KRUIBEKE – ‘UUR’ VAN DE STILTE IN BORNEM – LANDSCHAPSWANDELING IN LAARNE

DURME

HET REGIONAAL LANDSCHAP

... is een streek gevormd door Schelde en Durme. Langs beide rivieren vind je unieke zoetwaterslikken en rietschorren, uitgestrekte graslanden, oude rivierarmen en talrijke waterplassen en vijvers.

... is een samenwerking tussen de verschillende overheden en lokale verenigingen actief rond natuur en milieu, landbouw, jacht, toerisme en recreatie.

... heeft als missie elke inwoner en bezoeker te overtuigen van de waarde van de natuur en het landschap in de streek.

... betreft het brede publiek bij concrete acties rond natuur en landschap.

KOM SPELEN OP DE VAAG!

PROGRAMMA – SPELEN OP DE VAAG ZATERDAG 20 OKTOBER 2012

14 - 14.30 uur Officiële inhuldiging

14 - 17 uur Ga op ontdekking in de Vaag en **word herder voor 1 dag**. Trap je eigen sap, ga creatief aan de slag met het bos en maak een herfstkrans. Help mee weven aan ons bostapijt. Waar woonden de lilliputters weer? Heb je genoeg geravot? Laat je wiegen onder de bomen of ga op zoek naar kriebeldiertjes. Sprokkel hout en draag je stokje bij voor ons kampvuur.

15 uur Start **speurneuzentocht** voor kinderen (6 tot 12 jaar)

16 uur Start **natuurwandeling**

Vanaf 17 uur Breng je eigen afvalarme **picknick** mee en wacht samen met ons op de **vrige duisternis**. Haal je drankje bij de natuurbar of kijk wat de woudloperskeuken van de lokale jeugdverenigingen schaft.

18 - 21 uur **workshop veilig vuur maken** in de natuur (doorlopend)

19 - 20.30 uur De **Vuurmeesters** huldigen de vuurput officieel in met een mysterieuze vuurshow.

21 - 22 uur Wat fladdert er 's nachts op de heide? Bewonder de **nachtvlinders** die gelokt worden met een lamp en met 'smeer'.

Vergeet je zaklamp niet! Deelname is gratis.

Het boscomplex 'de Vaag' (9 hectare) is eigendom van de gemeente Waasmunster en in beheer van Natuurpunt. Het voorbije jaar richtte het Regionaal Landschap het bos in als een heus speel- en wandelbos. Jan Van Herrewege, milieuambtenaar van Waasmunster vertelt er ons meer over.

Waarom een speelbos? 'De meeste kinderen krijgen niet de kans om vrij in en met de natuur te spelen. Ze spelen binnen of in de eigen tuin en trekken er niet meer op uit om in de natuur te ravotten zoals wij dat vroeger deden. We willen kinderen prikkelen om terug met takken, zand en stenen te spelen in een uitdagende, natuurlijke omgeving. We zorgden voor een speel- en kampeerweide met een vuurplek waar jeugdbewegingen veilig een kampvuur kunnen houden. Op de Vaag staan oude zomereiken die niet alleen veel insecten herbergen maar waarin je ook fantastisch kan klimmen!'

Wat is de natuurwaarde van dit project? 'De laatste stukjes struikheide van Waasmunster hebben we gered. De heide werd afgesloten met klaphekjes en er grazen schapen zodat het

terrein open en verschaald blijft. We creëerden terug open zand waar typische planten en dieren (zoals solitaire bijen) voorkomen. Exotische bomen zoals Amerikaanse vogelkers werden gekapt om het natuurlijke streekeigen bos te beschermen.'

Op zaterdag 20 oktober kan je de Vaag al spelend ontdekken.

Een niet te missen evenement.

Adres: Oudeheerweg Heide, Waasmunster

Organisatie: Regionaal Landschap Schelde-Durme, Natuurpunt Zuid-Waasland, gemeente Waasmunster, VV Waasmunster, Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Onroerend Erfgoed, provincie Oost-Vlaanderen en de lokale jeugdverenigingen.

INVESTEREN IN HET PLATTELAND

Silvia Van Houtte, bedrijfsplanner bij de Vlaamse Landmaatschappij, sluit regelmatig beheerovereenkomsten af met landbouwers die meehelpen ons mooie landschap in stand te houden. We stellen haar enkele vragen.

Wat doen landbouwers zoal?

'Ze kunnen hagen, heggen, houtkanalen aanplanten en poelen herstellen of aanleggen. Deze zogenaamde kleine landschapselementen zijn typisch voor ons landschap en verfraaien het platteland. Ze hebben vaak ook een cultuurhistorische waarde als veekering, schaduwrijke plaats voor het vee, als trekroute of om wind- en bodemerosie

tegen te gaan. Wij bieden de landbouwers een waaier van mogelijkheden die een hogere kwaliteit van het landschap op en rond het landbouwbedrijf beogen. Want landbouw, milieu en natuur hoeven elkaar niet te hinderen.

Is er veel interesse?

'De beheerovereenkomsten kennen steeds meer succes. Iedereen die over

een landbouwnummer beschikt en jaarlijks de verzamelaanvraag invult, kan op vrijwillige basis beheerovereenkomsten sluiten met de Vlaamse Landmaatschappij. Hiermee engageert de landbouwer zich om gedurende ten minste 5 jaar zijn percelen natuurvriendelijk te beheren.

Wat is jouw rol precies?

'Ik bekijk in nauw overleg met de landbouwer wat hij kan verwezenlijken op zijn percelen en neem de volledige administratie op mij. Zodra de aanvraag ondertekend is, volg ik het dossier op tot de beheerovereenkomst gesloten is. Voor en na het sluiten van de overeenkomst kan

de landbouwer altijd bij mij terecht met zijn vragen. Hij beslist steeds zelf welke beheerovereenkomsten hij inschakelt. De beste verzekering dat de bedrijfsvoering in geen geval in het gedrang komt! De landbouwer krijgt er ook een vergoeding voor.

Informatie over subsidiemaatregelen vind je op www.vlm.be/landtuinbouwers/beheerovereenkomsten/overzicht_vergoedingen

Interesse?

Neem contact met VLM Regio West op ☎ 09 244 85 00 of 📧 www.vlm.be

PLANT VAN WAAR? VAN HIER!

ELIZA, RLSLD

Plant van Hier is erg 'hot' tegenwoordig. Je plant niet zomaar wat in je tuin, maar kiest bij voorkeur planten die echt van onze streek zijn. Na de vergeten groenten, zijn nu de vergeten planten en bomen aan de beurt! Eliza Romeijn-Peeters van het Regionaal Landschap geeft ons meer uitleg.

Plant van Hier, wat is dat eigenlijk?

'Het zijn planten die oorspronkelijk van onze streek afkomstig zijn. We moeten hiervoor teruggaan naar de laatste ijstijd: toen hebben heel wat bomen en struiken zich spontaan gevestigd in onze streken. De nakomelingen van die bomen en struiken noemen we autochtoon of Planten van Hier.'

Wat is het verschil met inheemse planten?

'Dat is een ruimer begrip. Een inheemse plant is een soort plant die van nature in bepaalde streken voorkomt. Dit in tegenstelling tot uitheemse soorten, zoals Amerikaanse eik, die door de mens zijn ingevoerd in een gebied waar ze oorspronkelijk niet voorkwamen.'

Kan je een concreet voorbeeld geven?

'Zomereik is inheems in Vlaanderen, maar niet alle zomereiken zijn autochtoon. Wanneer je bijvoorbeeld een zomereik koopt die gekweekt werd in Polen, zal die zomereik aangepast zijn aan de groeiomstandigheden van Polen en niet die van Vlaanderen. Die Poolse zomereik is hier als soort dus wel inheems, maar geen Plant van Hier.'

Groeien hier dan zo weinig Planten van Hier?

'Amper 5% van alle bomen en struiken in onze Vlaamse bossen zijn Planten van Hier. Een alarmerend klein cijfer vooral omdat ook dit kleine restant onder druk staat van verwaarlozing, ondoordachte terreinwerken, verkavelingen en de kruising met niet-autochtoon genetisch materiaal.'

Welke voordelen bieden Planten van Hier?

'Ze zijn stukjes erfgoed in ons landschap en typisch voor de streek. Wellicht zijn ze ook het best aangepast aan ons klimaat en de bodem, ziekten en plagen die

hier voorkomen. Ook zijn ze vaak de enige voedselbron voor bepaalde dieren. Bomen en struiken die uit Zuid-Europa worden ingevoerd, zullen bijvoorbeeld vroeger bloeien dan de hier vanouds groeiende planten. De insecten die afhankelijk zijn van de nectar, het stuifmeel of de vruchten van die soorten komen dan voedsel zoeken wanneer de planten al uitgebloeid zijn.'

Wat doet het Regionaal Landschap voor Plant van Hier?

'We oogsten zaden van Planten van Hier, die we laten opkweken door erkende boomkwekerijen. Vorige winter konden wij voor het eerst opgekweekte planten gebruiken bij onze eigen plantacties. Zo plantten wij Planten van Hier aan langs het ruiterspad dat loopt door de gemeenten Dendermonde, Berlare, Zele en Hamme, in het Eetgoedbos in Serskamp (Wichelen) en langs de Gaendijk in Moerzeke (Hamme). Ook steeds meer lokale tuincentra bieden Planten van Hier aan.' Kijk voor meer informatie op www.plantvanhier.be.

MOOIE RESULTATEN GEBOEKT MET TRAGE WEGEN!

Trage wegen zijn een goed alternatief voor onze steeds drukker verkeerswegen. Jammer genoeg liggen ze er vaak verwaarloosd bij. Daarom werkten we de voorbije 2,5 jaar samen met de gemeenten Berlare, Dendermonde, Hamme, Kruibeke, Laarne, Melle, Puurs, Temse, Wichelen, Waasmunster, Wetteren en Zele om een netwerk van trage wegen uit te bouwen. Maar liefst 20 km trage wegen werden hersteld!

Ook de bewoners werden nauw betrokken en konden hun opmerkingen doorgeven tijdens publieke bijeenkomsten. Na de gesprekken, stelde het Regionaal Landschap een adviesnota op die de basis vormde voor de herstelwerken. De eerste werken zijn ondertussen afgerond: enkele verdwenen voetwegels werden heropend, we maakten trage wegen fietsvriendelijker, plaatsten een tractorsluis en nog meer. Je kan er al volop van genieten!

Een groot aantal trage wegen kreeg ook een naambordje dat meestal verwijst naar de geschiedenis van de plek. Ze nodigen je uit om ze verder te verkennen. Sommige wegen kan je vinden in de brochures 'wandelen langs trage wegen in Berlare, Wichelen en Hamme' en 'wandelen langs trage wegen in Klein-Brabant' (Bornem, Puurs en Sint-Amands). Deze brochures zijn gratis te verkrijgen bij de betreffende gemeenten.

TRAGE WEGEN, RLSLD

ANTWOORDCOUPON OKTOBER 2012

Ja, ik wil GRATIS de brochure over 'wandelen langs trage wegen' ontvangen.

IN HOOFDLETTERS INVULLEN EN TERUGSTUREN NAAR

Regionaal Landschap Schelde-Durme, Hemelstraat 133 A, 9200 Dendermonde

OF ☎ 052 33 89 19

OF ✉ info@rlsd.be

VOORNAAM _____ NAAM _____

STRAAT _____ NR _____

POSTCODE _____ GEMEENTE _____

☐ ik wil de brochure met wandelingen in Oost-Vlaanderen (Berlare, Hamme en Wichelen)

☐ ik wil de brochure met wandelingen in Antwerpen (Bornem, Puurs en Sint-Amands)

AANKRUISEN WAT PAST

Meer info op www.rlsd.be/wat_doen_we/recreatie/trage_wegen

Je vindt de volledige activiteitenkalender op www.rlsd.be

7
OKTOBER

PADDENSTOELENWANDELING IN BORNEM

WANNEER: zondag 7 oktober 2012 om 14.30 uur
WAAR: De Notelaer, Notelaardreef 2 in Hingene (Bornem)
WAT: Jan De Wit gidst je van paddenstoel naar paddenstoel in en rond het Notelaerendomein. Een gratis paddenstoelensoepje staat dampend op je te wachten na de wandeling. Gratis – vooraf inschrijven. Breng bij regenweer je laarzen mee!

ORGANISATIE/INFO: vzw de Notelaer
☎ 03 889 69 20 of ✉ info@notelaer.be of 🌐 www.notelaer.be

KAAS- EN WIJNAVOND IN WICHELEN

WANNEER: zaterdag 13 oktober 2012 om 18 uur
WAAR: Gemeenteschool, Schoolstraat 4 in Serskamp (Wichelen)
WAT: Kaas- en wijnavond ten voordele van het nieuwe natuurgebied de Eetgoedweide.

ORGANISATIE/INFO: Natuurpunt afdeling Scheldeland ☎ 0477 32 16 78
🌐 www.natuurpuntscheldeland.be

20
OKTOBER

KOM SPELEN OP DE VAAG IN WAASMUNSTER

WANNEER: zaterdag 20 oktober 2012 van 14 tot 22 uur
WAAR: Oudeheerweg Heide, Waasmunster
WAT: Spelen jouw kinderen nog vrij in de natuur? Een speelterrein vol prikkelende natuurelementen is de ideale plek om nog eens echt te ravotten. Het volledige programma vind je in deze krant.

ORGANISATIE/INFO: Regionaal Landschap Schelde-Durme ☎ 052 33 89 10 ✉ ann@rlsd.be
🌐 www.rlsd.be

VOGELS TELLEN IN BERLARE

WANNEER: zaterdag 6 en 21 oktober 2012
WAAR: om 7.30 uur aan het Veerhuis in Berlare (Waterhoek 25) of om 7.45 uur op de trektelpost in het Aubroek
WAT: We tellen en bewonderen de overvliegende vogels. Kom gerust eens een kijkje nemen op de telpost in de Scheldebreeken. Bij gunstige omstandigheden tellen we de hele dag. Benieuwd naar de dagtotalen!

ORGANISATIE/INFO: vzw Durme – Vogelwerkgroep Durmevallei 🌐 www.durmevallei.be of Rudi Van Onderbergen ☎ 0478 49 87 86

MET DE MILIEUBOOT HET WATER OP IN DENDERMONDE

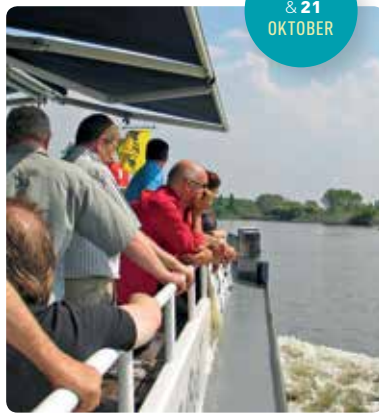
WANNEER: woensdag 10, zondag 14, woensdag 17 en zondag 21 oktober 2012.

Zondag telkens van 10 tot 13 uur; op woensdag telkens van 13 tot 16 uur

WAAR: In Dendermonde legt de milieuboot aan de Sint-Onolfsdijk aan; in Temse aan de Wilfordkaai.

WAT: Wil je de Zeeschelde vanop het water verkennen en ben je geïnteresseerd in de problematiek van het water? Ben je bekommerd om biodiversiteit, duurzame

MILIEUBOOT

10/14/17
& 21
OKTOBER

ontwikkeling en integraal waterbeheer? Dan is een educatieve milieuboottocht wellicht de ideale activiteit om zowel te ervaren als te leren! In oktober is de milieuboot op de Zeeschelde. Op 10 en 14 oktober kan je meevaren op het traject Dendermonde - Sint-Amunds - Dendermonde. Op 17 en 21 oktober op het traject Temse-Hamme-Rupelmonde-Temse. Iedereen welkom! Jongeren tot 18 jaar betalen € 2, volwassenen € 5.

ORGANISATIE/INFO: Inschrijven op voorhand is wel noodzakelijk en kan via 🌐 www.milieuboot.be

BEZOEK DE SIGMA WERKEN IN KRUIBEKE

GRENZELOZE SCHELDE

WANNEER: woensdag 24 oktober 2012 van 10 tot 16.30 uur

WAAR: Infokeet GOG-KBR (links van het veer), Scheldedei in Kruibeke

WAT: Ontdek tijdens dit unieke werkbezoek de laatste weetjes over het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke-Bazel-Rupelmonde. Daar wordt nu de laatste hand gelegd aan de werken van het Sigma-plan. In de namiddag 'er-vaar je' – opnieuw onder professionele begeleiding –

de Zeeschelde van Kruibeke tot Antwerpen aan boord van de milieuboot.

PRIJS: € 20 (voor begeleiding, lunch, drankje, boottocht en busvervoer)

ORGANISATIE/INFO: GrenzeLoze Schelde en Scheldegids vzw i.s.m. De Milieuboot. Verplicht inschrijven via 🌐 www.grenzelozeschelde.org of op ☎ 02 201 08 08

'UUR' VAN DE STILTE IN BORNEM

RLSD

WANNEER: zondag 28 oktober 2012 van 8 tot 13 uur
WAAR: de Notelaer, Notelaardreef 2 in Hingene (Bornem)

WAT: Kom op deze rustige zondagochtend genieten van een stiltewandeling met poëzie en verhalen. We starten met een stevig ontbijt, gaan dan wandelen met verhalen door Anne Smits en Francis Peeters en sluiten af met de film 'Bin-Jip' (filmfragmenten met nabespreking i.s.m. Vormingplus Mechelen).

ORGANISATIE/INFO: Stilteplatform, De Notelaer en de Gemeente Bornem reserveren bij de Notelaer ✉ info@notelaer.be ☎ 03/8896920

28
OKTOBER

LANDSCHAPSWANDELING IN LAARNE

VLM

WANNEER: zondag 18 november om 14 uur
WAAR: Paardenmelkerij 't Kattenheye, Lagen Heirweg 9 in Laarne

WAT: Wandeling in 'Viergemete' een natuurverbindingsgebied tussen de Damvallei en de Kalkense Meersen. Op 4 stopplaatsen krijg je uitleg over het landschap. De wandeling duurt maximum 2 uren. Van 13.30 tot 17.30 is er doorlopend randanimatie.

ORGANISATIE: provincie Oost-Vlaanderen en het Regionaal Landschap 🌐 www.oost-vlaanderen.be/gestroomlijndlandschap

18
NOVEMBER

Schrijf je in op onze digitale nieuwsbrief op www.rlsd.be

Met steun van deze partners

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

COLOFON

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid: Agentschap Natuur en Bos, Agentschap voor Ruimte en Erfgoed, de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen en de gemeenten Berlare, Bornem, Dendermonde, Hamme, Kruibeke, Laarne, Melle, Puurs, Schelle, Sint-Amunds, Temse, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele.

Deze Landschapskrant is een uitgave van het Regionaal Landschap Schelde-Durme vzw, Hemelstraat 133A, 9200 Dendermonde
☎ 052 33 89 10 ☎ 052 33 89 19
✉ info@rlsd.be 🌐 www.rlsd.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: Jozef Dauwe

LAY-OUT: Karakters

OPLAGE: 20 000 exemplaren, wordt 2 keer per jaar gratis verdeeld. Gedrukt op gerecycleerd papier.

